

**УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
СЕНАТ УНИВЕРЗИТЕТА**

**П Р А В И Л А
СТУДИРАЊА НА I И II ЦИКЛУСУ
АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА**

Бања Лука, октобар 2022. године

На основу члана 54. став (1) тачка 16) Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, број: 67/20) и члана 34. став (1) тачка 18) Статута Универзитета у Бањој Луци, Сенат Универзитета у Бањој Луци на 86. сједници, одржаној 27.10.2022. године, донио је

П Р А В И Л А

СТУДИРАЊА НА I И II ЦИКЛУСУ АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим Правилима ближе се уређују организација, статус студента, вредновање рада студента, јавне исправе, као и друга релевантна питања од значаја за извођење I и II циклуса академских студија на Универзитету у Бањој Луци (у даљем тексту: Универзитет).

Члан 2.

Академске студије I и II циклуса, као и интегрисане студије (у даљем тексту: студије I и II циклуса), сходно Закону о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, број: 67/20) (у даљем тексту: Закон) и Статуту Универзитета (у даљем тексту: Статут), организују се и изводе у складу са Европским системом преноса бодова – ECTS (European Credit Transfer System).

II ОРГАНИЗАЦИЈА I И II ЦИКЛУСА АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА

Члан 3.

- (1) Универзитет на нивоу својих чланица организује и изводи одобрене академске студијске програме I и II циклуса који су по обиму израженом у ECTS бодовима (30 ECTS бодова за семестар и 60 ECTS бодова за једну академску годину), усклађени са Законом и Статутом.
- (2) Под одобреним студијским програмом подразумијева се студијски програм за који је добијена дозвола за извођење студијског програма од надлежног министарства.
- (3) У наставном плану и програму наставни предмети студијског програма разврстани су по семестрима и годинама студија (2 семестра по академској години), са додијељеним статусом (обавезан, изборни, факултативни наставни предмет) и додијељеним ECTS бодовима.

Трајање студија

Члан 4.

- (1) На Универзитету се сходно Закону, Статуту и статуту чланице Универзитета изводе трогодишње и четворогодишње студије I циклуса вредноване са 180 ECTS бодова, односно 240 ECTS бодова, као и једногодишње или двогодишње студије II циклуса вредноване са 60 ECTS бодова, односно 120 ECTS бодова.

- (2) Изузетно од претходног става овог члана, на Универзитету се изводе интегрисане шестогодишње студије Медицине и Денталне медицине вредноване са 360 ECTS бодова и интегрисане петогодишње студије Фармације вредноване са 300 ECTS бодова.
- (3) Студије II циклуса у збиру са студијама I циклуса вреднују се са 300 ECTS бодова.

Организација наставног процеса

Члан 5.

- (1) Наставни процес је повезан са академском годином и обухвата:
 - 1) наставу – предавања (П) и вјежбе (В),
 - 2) колоквијуме (К),
 - 3) тестове (Т),
 - 4) израду графичких радова (ГР),
 - 5) израду семинарских радове (СР),
 - 6) теренску наставу (ТН),
 - 7) стручну праксу (СП),
 - 8) израду завршних радова (ЗР) и
 - 9) самостални рад студента.
- (2) Академска година која по правилу почиње 1. октобра и траје 12 календарских мјесеци, организује се у два семестра или блоковима и триместрима (зимски и љетни семестар), у којима наставни процес траје 16 седмица, од чега извођење наставе траје 15 седмица по семестру, што износи 30 седмица годишње, током којих се осим наставе, реализују и обавезе из претходног става, предвиђене студијским програмом.
- (2) Остале седмице академске године предвиђене су за надокнаду наставе, предиспитне обавезе које нису окончане у оквиру 15 седмица наставе у зимском и 15 седмица наставе у љетном семестру, испитне рокове и љетну паузу.
- (3) Наставни процес се реализује сходно Академском календару за одговарајућу академску годину који утврђује и објављује Сенат Универзитета, најкасније два мјесеца прије почетка академске године.

Члан 6.

- (1) У оквиру наставног процеса предвиђена је 40-часовна радна седмица у којој непосредни наставни рад са студентом износи најмање 20, а највише 25 часова седмично у оквиру једног семестра.
- (2) Изузетно, обим часова непосредног рада са студентом у току седмице може бити и већи, уколико је студијским програмом тако предвиђено.
- (3) Један наставни час траје 45 минута.

Завршетак студија

Члан 7.

- (1) Студент који је положио све испите предвиђене за уписани студијски програм и испунио све остале обавезе прописане Статутом и овим Правилима, стиче диплому

студија I и II циклуса одговарајућег студијског програма, као и диплому интегрисаних студија.

- (2) Уз диплому издаје се и додаток дипломи који садржи информације о стеченим знањима, вјештинама и компетенцијама носиоца дипломе и друге податке у складу са Законом, Статутом и другим подзаконским актима.

Конкурс за упис студената у прву годину I и II другог циклуса студија

Члан 8.

- (1) Упис студената у прву годину I и II циклуса студија обавља се на основу јавног конкурса који објављује Универзитет, у роковима утврђеним Законом и Академским календаром, а на основу одлуке Владе Републике Српске о броју студената за упис на прву годину студија у одговарајућој академској години на јавним високошколским установама.
- (2) Конкурс садржи:
 - 1) број студената по студијском програму и број студената по свим категоријама (редовни студенти који финансирају своје школовање из буџета Републике, самофинансирајући студенти, ванредни студенти и студенти страни држављани),
 - 2) начин пријављивања,
 - 3) потребну документацију приликом пријаве на конкурс,
 - 4) услове, начин и термине полагања пријемних испита, односно испита за провјеру склоности и способности,
 - 5) мјерила за утврђивање ранг-листе кандидата,
 - 6) начин и рокове за подношење жалбе на резултате пријемног испита, односно испита за провјеру склоности и способности, као и ранг-листу кандидата,
 - 7) услове и рокове за упис и
 - 8) остале одредбе које Сенат Универзитета утврди.

Члан 9.

- (1) Кандидат приликом пријаве на конкурс подноси доказ о уплати накнаде за техничке услуге и директне материјалне трошкове у вези са полагањем пријемног испита или испита за провјеру склоности и способности.
- (2) Пријаву са осталом потребном документацијом кандидат предаје у студентску службу чланице Универзитета на којој се изводи студијски програм на који кандидат конкурише.
- (3) Кандидат има могућност да се пријави и електронским путем, на начин регулисан конкурсом.
- (4) Студентска служба чланице Универзитета у базу података Факултетског информационог система (у даљем тексту: ФИС) уноси податке о пријављеним студентима, укључујући и податке о успјеху постигнутом у претходном образовању.

Члан 10.

У циљу савладавања специфичних захтјева студијског програма, чланица Универзитета може утврдити да су кандидати за упис обавезни да приликом пријаве на конкурс приложе доказе о здравственој способности.

Услови уписа на I циклус студија

Члан 11.

- (1) Студијским програмима I циклуса студија имају приступ сва лица која су завршила четворогодишњу средњу школу у Републици Српској и БиХ, као и лица која су завршила одговарајућу школу у иностранству.
- (2) Докази о завршеној средњој школи, свједочанства и дипломе стечене у иностранству, подлијежу обавези признавања, у складу са законом.
- (3) Поступку признавања не подлијежу свједочанства и дипломе стечене у Републици Србији, а сходно Споразуму о узајамном признавању докумената у образовању и регулисању статусних питања ученика и студената („Службени гласник Републике Српске“, број: 79/05).

Члан 12.

- (1) За упис у прву годину I циклуса студија, пријемни испит, односно испит за провјеру склоности и способности је обавезан.
- (2) Изузетно, у прву годину I циклуса академских студија без обавезе полагања пријемног испита могу се уписати кандидати који су остварили једно од прва три мјеста на државним, републичким или регионалним такмичењима у току средњошколског образовања из дисциплина које одреди научно-наставно/умјетничко-научно-наставно вијеће чланице Универзитета (у даљем тексту: вијеће чланице).
- (3) Кандидатима из става 2. овог члана признаје се максималан број бодова на пријемном испиту, односно испиту за провјеру склоности и способности.
- (4) Кандидат је дужан да на пријемни испит, односно провјеру склоности и способности понесе идентификациони документ – важећу личну карту или пасош.

Члан 13.

- (1) Лице са инвалидитетом може полагати пријемни испит на начин прилагођен својим потребама и у складу са објективним могућностима чланице Универзитета.
- (2) Лице из претходног става овог члана приликом пријаве на конкурс подноси писани приједлог о начину полагања пријемног испита.

Члан 14.

- (1) Прелиминарни, као и коначни резултати пријемног испита објављују се на огласној табли и веб-страници чланице Универзитета.
- (2) Коначне резултате пријемног испита, студентска служба уноси у базу података ФИС-а након чега је могуће сачинити ранг-листу кандидата, узимајући у обзир бодове остварене на основу:

- 1) врсте и нивоа претходног образовања,
- 2) успјеха у претходном образовању и
- 3) резултата постигнутих на пријемном испиту, односно испиту за провјеру склоности и способности.

Члан 15.

- (1) Кандидат за упис на одговарајући студијски програм може остварити највише 100 бодова, и то:
 - 1) на основу општег успјеха у претходном образовању (50 бодова) и
 - 2) на основу резултата постигнутих на пријемном испиту, односно испиту за провјеру склоности и способности (50 бодова).
- (2) Општи успјех у средњој школи рачуна се заокруживањем на двије децимале.
- (3) У случају да чланица Универзитета при рангирању примјењује додатне критеријуме за упис кандидата, максимални број бодова на основу општег успјеха у претходном образовању и додатних критеријума не може бити већи од 50.
- (4) Кандидат се може уписати на студијски програм уколико оствари најмање 15 бодова на пријемном испиту, односно испиту за провјеру склоности и способности и уколико се налази на ранг-листи кандидата у оквиру броја одобреног за упис студената Одлуком Владе.

Члан 16.

- (1) Право на упис стиче кандидат који је рангиран у оквиру броја студената утврђеног одлуком Владе Републике Српске о броју студената за упис на прву годину студија I циклуса у одговарајућој академској години на јавним високошколским установама.
- (2) Ранг-листа кандидата објављује се на огласној табли и веб-страници чланице Универзитета.
- (3) Кандидати за упис на студијски програм I циклуса студија могу поднијети приговор у писменој форми декану чланице Универзитета у року од 24 часа од сата објављивања ранг-листе кандидата на огласној табли и веб-страници чланице Универзитета.
- (4) Декан одлучује по приговору кандидата у року од 48 часова од сата улагања приговора, при чему је донесена одлука коначна.
- (5) Кандидат који је остварио право на упис на одређени студијски програм, а у предвиђеном року није извршио упис, губи право уписа, а умјесто њега право на упис стиче сљедећи квалификовани кандидат на ранг-листи.
- (6) Изузетак од претходног става овог члана је случај када кандидат из оправданих разлога није извршио упис, а при том је писмено обавијестио чланицу Универзитета.

Услови уписа на II циклус студија

Члан 17.

- (1) На студијске програме II циклуса студија могу се уписати кандидати који су на академским студијама I циклуса стекли најмање 180 ECTS бодова, односно 240 ECTS бодова, с тим да чланице Универзитета могу својим правилима студирања дефинисати додатне услове за упис на II циклус студија.
- (2) Право пријаве на конкурс за упис на једногодишњи студиј II циклуса, вреднован са 60 ECTS бодова, имају кандидати који су претходно завршили одговарајуће четворогодишње академске студије I циклуса вредноване са 240 ECTS бодова.
- (3) Право пријаве на конкурс за упис на двогодишњи студиј II циклуса, вреднован са 120 ECTS бодова, имају кандидати који су претходно завршили одговарајуће трогодишње академске студије I циклуса вредноване са 180 ECTS бодова.

Члан 18.

- (1) Уколико је кандидат завршио студије I циклуса у иностранству, потребно је да покрене поступак вредновања стране високошколске исправе, у складу са општим актом који регулише поступак признавања страних образовних квалификација за потребе наставка школовања на Универзитету и поступак еквиваленције раније стечених академских звања на Универзитету.
- (2) Изузетно од претходног става, поступку признавања стране високошколске исправе не подлијежу дипломе стечене у Републици Србији, а у складу са одредбама Споразума о узајамном признавању докумената у образовању и регулисању статусних питања ученика и студената („Службени гласник Републике Српске“, број: 79/05).

Члан 19.

У случају да је кандидат завршио студијски програм I циклуса студија који припада другој научној/умјетничкој области или је завршио основне студије по старом наставном плану и програму на Универзитету или неком од других универзитета у земљи или иностранству, чланица Универзитета ће својим правилима прописати услове за упис на студије II циклуса.

Члан 20.

- (1) У случају да је број пријављених кандидата већи од броја утврђеног у конкурс, избор кандидата за упис на II циклус студија врши се на конкурентној основи.
- (2) Чланице Универзитета ће својим статутима уредити детаљне критеријуме за упис кандидата на други циклус студија.
- (3) У случају да је број пријављених кандидата мањи од броја утврђеног конкурсом, рангирање кандидата може се извршити само на основу општег успјеха постигнутог на I циклусу студија.

Члан 21.

За сва друга питања која се односе на упис у прву годину II циклуса студија примјењују се одговарајуће одредбе чл. 12, 13, 14, 15. и 17. ових Правила.

Члан 22.

Кандидати који су у оквиру Универзитета или на другим универзитетима сродних студија студирали по наставном плану и програму прије увођења ECTS бодова или су завршили академске студије у складу ECTS системом на другим универзитетима из сродних области, могу захтијевати да им се изврши вредновање наведених студија и остварених резултата студирања у еквивалентан број ECTS бодова према наставном плану и програму неке од чланица Универзитета ради уписа или наставка студија на II циклусу, у складу са општим актом који регулише поступак признавања страних образовних квалификација за потребе наставка школовања на Универзитету и поступак еквиваленције раније стечених академских звања на Универзитету.

Спровођење уписа у прву годину I и II циклуса студија

Члан 23.

- (1) Спровођење уписа у прву годину I и II циклуса студија на нивоу чланице је у надлежности Комисије именоване од стране декана, са задатком да организује пријемни испит и рангира студенте који су остварили услове за упис.
- (2) Канцеларија проректора за наставу и студентска питања координира рад комисија чланица, даје ближа упутства за спровођење поступка уписа, даје саопштења за јавност у вези са уписом, припрема извјештај о упису и обавља друге послове које јој повјери Сенат Универзитета.

Организација наставе

Члан 24.

- (1) Настава се, зависно од броја студената, организује тако да сви студенти на одређеној години студија чине једну или више група, у складу са подзаконским актом.
- (2) Чланица Универзитета обавезна је да припреми и објави распоред часова на огласној табли и на веб-страници најмање 10 дана прије почетка наставе.

Члан 25.

- (1) Студенти су обавезни да присуствују предавањима, вјежбама, семинарима и осталим видовима наставе, а у складу са њиховим статусом.
- (2) Присуство свим видовима наставе је обавезно, а евиденцију коју студент потврђује својим потписом, води одговорни наставник или сарадник.
- (3) У току семестра редовни студент може неоправдано одсуствовати највише 20% од укупног фонда часова за сваки облик наставе по једном предмету, изузев:
 - лабораторијских вјежби и
 - у случају који је дефинисан чланом 45. став 1. ових Правила.

- (4) Максимално оправдано изостајање редовног студента са наставе може износити до 40% од укупног фонда часова за сваки облик наставе (изузев лабораторијских вјежби које се требају надокнадити).
- (5) Редовни студент који неоправдано изостане са наставе више од 20% од укупног фонда сати у току семестра и не добије потпис одговорног наставника/сарадника не може приступити завршној провјери знања.
- (6) Организација и начин извођења наставе на ванредном студију регулише се општим актом Универзитета.

Члан 26.

- (1) Настава се изводи према утврђеном распореду часова.
- (2) Промјена распореда часова и плана рада у току наставе, по правилу, није допуштена, осим ако су у настави ангажовани гостујући професори.
- (3) Ако се укаже потреба за промјеном због болести наставника или другим оправданим случајевима, продекан за наставу је одговоран за утврђивање промјене у договору са одговорним наставником.

Члан 27.

- (1) Одговорни наставник обавезан је да на првом часу наставе упозна студенте са планом рада на наставном предмету.
- (2) Студенти имају право да прије почетка наставе имају на увид план и распоред предавања и вјежби за одговарајући наставни предмет, из којег се види вријеме и мјесто реализације тематске јединице, те име одговорног наставника, односно сарадника.
- (3) Термини за колоквијуме, односно писмене провјере знања не могу бити одређени у једном дану и не могу бити везани за термине извођења наставе, а за исте је одговоран продекан за наставу чланице Универзитета.

Члан 28.

- (1) Задаци предвиђени за индивидуални рад студента (семинарски рад, графички рад, пројекат, елаборат и друго) треба да буду равномјерно распоређени у току семестра.
- (2) Укупни обим ових задатака треба бити усаглашен са оптерећењем предвиђеним на предмету, сагласно броју ECTS бодова додијелиених том наставном предмету.
- (3) Наставници и сарадници обавезни су да у току наставе, као и током израде самосталних задатака и припреме за провјеру знања, помогну студентима организовањем консултација.
- (4) Термини и вријеме за консултације треба да буду усклађени са наставом тако да су доступни студентима, а објављују се на веб-страници и/или огласној табли чланице Универзитета.

Члан 29.

Катедра чланице Универзитета, може, на лични захтјев студенту одобрити факултативно слушање неких наставних предмета уколико оцијени да за то постоје организационе могућности и да је захтјев оправдан.

Практични рад и стручна пракса

Члан 30.

- (1) Практични рад и стручна пракса реализују се у складу Законом, Статутом и општим актом чланице Универзитета.
- (2) Одговорни наставник обавезан је да унесе податке о одређеном практичном раду и одрађеној стручној пракси у индекс студента.

Пријављивање изборних предмета и евиденција

Члан 31.

- (1) Студент пријављује изборне предмете које ће слушати у наредном семестру прије почетка наставе у том семестру, при чему може да пријави само оне предмете за које је стекао предуслов сходно пропозицијама студијског програма.
- (2) Избор предмета врши се на начин да укупни збир за семестар буде 30 ECTS бодова, односно 60 ECTS бодова за цијелу академску годину, осим у случајевима ако је овим Правилима другачије утврђено.

Члан 32.

- (1) По истеку термина предвиђених за пријављивање изборних предмета формирају се спискови студената по предметима за наредни семестар и објављују на огласној табли и веб-страници чланице Универзитета за сваки студијски програм и припадајући му изборни предмет.
- (2) Студент не може промијенити изборни предмет(е) након његове верификације од стране студентске службе чланице Универзитета.

Упис наредне године студија

Члан 33.

- (1) Студент стиче услове за упис наредне године студија ако је претходној студијској години остварио најмање 45 ECTS бодова од укупно 60 ECTS бодова.
- (2) Изузетно, с циљем бржег окончања студија, успјешном студенту може се омогућити да у наредној години упише и више од 60 ECTS бодова у једној академској години, али не више од 90 ECTS бодова, под сљедећим условима:
 - 1) да је најкасније у октобарском испитном року, са оствареном најнижом просјечном оцјеном од 9,00, положио све испите из претходних година студија предвиђене наставним планом и
 - 2) да при томе студент није обновио ниједну годину студија.

- (3) Студенти који приликом уписа у наредну годину студија преносе одређене ECTS бодове, одговорни наставник ће упознати студенте са њиховим обавезама, које се односе на пренос бодова у тој академској години.
- (4) Приликом уписа у наредну годину студија, студенту је дозвољен пренос ECTS бодова само из претходне године студија.

Обнова године

Члан 34.

- (1) У случају да студент не испуни услове за упис наредне године студија, обнавља годину и има право да прати наставу и полаже испите из наредне године студија до броја ECTS бодова које је остварио у претходној години студија, у складу са законом.
- (2) Вијеће чланице Универзитета утврђује предмете из којих студенти из става 1. овог члана, могу пратити наставу и полагасти испите у наредној години студија, у складу са законом.
- (3) При поновном упису академске године, студент може изабрати друге изборне предмете.
- (4) Одговорни наставник у обавези је да студенте који обнављају годину упозна са њиховим обавезама за ту академску годину.
- (5) Студенту који обнавља годину студија, односно који је пренио испит у наредну студијску годину, признају се остварени бодови и уредно извршене обавезе и то у трајању једне студијске године.
- (6) Приликом сваког поновног уписа предмета којег студент понавља, студент је обавезан измирити трошкове школарине, у складу са Законом.

Обнова завршне године I циклуса студија

Члан 35.

- (1) Студент завршне године I циклуса студија, који није испунио све обавезе одређене студијским програмом и први пут обнавља завршну годину студија има статус редовног студента из буџета Републике.
- (2) Приликом сваке следеће обнове завршне године студија, студент и даље има статус редовног студента и обавезан је да да плати трошкове обнове студијске године у складу са трошковником Универзитета.

Обнова завршне године II циклуса студија

Члан 36.

- (1) Студент завршне године II циклуса студија који није испунио све обавезе одређене студијским програмом обнавља завршну годину студија и има статус редовног студента.
- (2) Студент који обнавља завршну годину II циклуса студија плаћа трошкове у складу одлуком Владе Републике Српске.

Овјера семестра и академске године

Члан 37.

- (1) Студентска служба чланице Универзитета, наставници и сарадници, воде комплетну евиденцију реализованог наставног процеса.
- (2) Индекс студента се обавезно овјерава на крају семестра и академске године, уписом броја освојених ECTS бодова по семестру и студијској години.

Вредновање квалитета наставног процеса

Члан 38.

Вредновање квалитета наставног процеса спроводи се анкетирањем студената, а у складу са одредбама општег акта којим се уређује анкетирање студената о квалитету наставног процеса.

III СТАТУС СТУДЕНТА НА I И II ЦИКЛУСУ АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА

Члан 39.

- (1) Статус студента стиче се под условима утврђеним Законом, Статутом и стаутом чланице Универзитета.
- (2) Приликом уписа, студент стиче један од сљедећих статуса:
 - 1) редовни студент:
 - студент чије се студије финансирају из буџета Републике,
 - студент који сам финансира своје школовање и
 - студент страни држављанин и
 - 2) ванредни студент.
- (3) Ванредни студент има могућност да у току свог школовања једном промијени статус у редовног студента, а у складу са Статутом и општим актом чланице Универзитета.

Члан 40.

- (1) Статус студента престаје под условима утврђеним Законом, Статутом и статутом чланице Универзитета, и то:
 - 1) завршетком студијског програма и стицањем звања за које се студент школовао,
 - 2) исписом са чланице Универзитета прије завршетка студија,
 - 3) када студент не упише наредну годину студија, у року утврђеним академским календаром или је неоправдано закаснио више од 15 дана, а не мирују му права и обавезе,
 - 4) када студент не обнови упис у исту годину у року утврђеним академским календаром или је неоправдано закаснио више од 15 дана, а не мирују му права и обавезе,
 - 5) када се студенту изрекне дисциплинска мјера искључења са чланице Универзитета.

- (2) Статус редовног студента престаје и када студент не заврши студије у року од двоструког броја академских година потребних за реализацију студијског програма.

Члан 41.

- (1) Студент који прекине школовање у току прве године студија у којој је користио право финансирања из буџета Републике, обавезан је прије исписа платити износ школарине за ту годину, која се утврђује Одлуком Владе Републике Српске, као и остале трошкове који су одређени Трошковником Универзитета..
- (2) Остали студенти плаћају трошкове за испис у складу са трошковником Универзитета.

Поновно стицање статуса студента

Члан 42.

- (1) Студент коме је престао статус студента, може стећи поновни статус студента, као самофинансирајући студент или као ванредни студент.
- (2) У одлуци о одобравању поновног стицања статуса студента утврђују се обавезе студента у наставку студија.
- (3) Одлуку о одобравању поновног стицања статуса студента доноси декан.
- (4) Студент коме се одобри поновно стицање статуса студента плаћа трошкове у складу са Трошковником Универзитета.
- (5) Право на поновно стицање статуса студента може се користити само једном у току студија.
- (6) Редовни студент по истеку двоструког броја година потребних за реализацију студијског програма коме је престао статус студента, може стећи статус ванредног студента, у складу са Законом.

Члан 43.

- (1) Уколико студент не регулише свој статус и то на начин да упише наредну годину студија или обнови исту студијску годину, губи статус студента и има право да се поново упише на исту студијску годину под сљедећим условима:
 - 1) да упис одговарајуће године студија обави само на почетку академске године,
 - 2) да измири трошкове утврђене Трошковником Универзитета.

Члан 44.

- (1) Студенту који има званично верификован статус врхунског спортисте, умјетника или статус студента са инвалидитетом, може се одобрити упис студијског програма под посебним условима, који се утврђују правилима студирања чланице Универзитета.
- (2) Лица са инвалидитетом имају право на упис и обављање студентских обавеза и других активности, те су равноправно укључени у све наставне процесе, уз уважавање њихових специфичних потреба.

- (3) Чланице Универзитета обавезне су да уз подршку Универзитета, наставни процес и полагање испита прилагоде могућностима и потребама студената са инвалидитетом.

Право на финансирање из буџета Републике Српске

Члан 45.

- (1) Редовни студенти I циклуса који су уписани као студенти који се финансирају из буџета Републике користе исто право финансирања у првој и свакој наредној години студија коју први пут уписују.
- (2) Редовни студент чије се студије не финансирају из буџета Републике, на приједлог вијећа чланице Универзитета, а уз сагласност Министарства, може стећи статус студента који финансира своје школовање из буџета Републике од треће године студија, уколико није обнављао претходне године студија и има просјечну оцјену изнад 8,00.

Мировање права и обавеза студента

Члан 46.

- (1) Права и обавезе студента могу мировати, у складу са Законом и Статутом.
- (2) Студенту се одобрава мировање права и обавеза у сљедећим случајевима:
 - 1) теже болести,
 - 2) упућивања на стручну праксу у трајању од најмање три мјесеца а највише годину дана,
 - 3) његе дјетета до навршених годину дана,
 - 4) одржавања трудноће,
 - 5) вршења функција предсједника и секретара Студентског парламента, у трајању једног мандата и
 - 6) у другим случајевима предвиђеним статутима чланица Универзитета.
- (3) Мировање права и обавеза студенту се одобрава на његов лични писани захтјев.
- (4) Уз захтјев за мировање права и обавеза студент је обавезан да приложи документацију којом се доказује постојање околности наведених у претходном ставу овог члана.
- (5) Захтјев за мировање права и обавеза подноси се прије наступања мировања, а након уписане академске године на којој ће користити то право.
- (6) Изузетно, захтјев за мировање на основу болничког лијечења или трудноће може се поднијети у року од 30 дана по престанку разлога који га узрокују.
- (7) Декан чланице Универзитета доноси рјешење којим се студенту одобрава мировање права и обавеза.
- (8) Против рјешења из става 7. овог члана дозвољен је приговор вијећу чланице Универзитета, у року од 15 од дана пријема рјешења.
- (9) Одлука вијећа чланице Универзитета по приговору студента је коначна.
- (10) По престанку разлога због којих је затражио мировање, студент наставља студије према важећем студијском програму и статусу у којем је уписан.

Промена студијског програма/смјера – препис студената

Члан 47.

- (1) Право на промјену студијског програма/смјера студент може остварити прије почетка наставе, подношењем захтјева декану чланице Универзитета на којем се изводи студијски програм на који се преписује студент.
- (2) Уз захтјев за промјену студијског програма/смјера, прилажу се документи о постигнутом успјеху на студијском програму са кога се преписује.
- (3) Након заprimљеног захтјева из става 2. овог члана, декан именује трочлану комисију која проводи поступак признавања положених испита и остварених ECTS бодова.
- (4) Декан чланице Универзитета на основу захтјева студента за промјену студијског програма/смјера и извјештаја комисије из става 3. доноси одлуку о промјени студијског програма.
- (5) Вријеме студирања на студијском програму са кога се преписује урачунава се у укупно трајање студија.

Члан 48.

- (1) Уколико се студент, који је уписан на неки од универзитета са сједиштем у Републици Српској/Републици Србији, обрати захтјевом за препис на неку од чланица Универзитета и утврди се да након обављене еквиваленције положених испита може уписати прву годину студија, понудиће му се упис према слједећем редослиједу:
 - 1) студенту преписнику ће се прво понудити могућност уписа у категорији редовних студената чије се студије финансирају из буџета Републике, уколико има слободних мјеста;
 - 2) уколико на првој години нема слободних мјеста која се финансирају из Буџета Републике студенту преписнику ће се понудити упис у категорији самофинансирајућих студената, односно ванредних студената, уколико има планираних и слободних мјеста.

Члан 49.

- (1) Уколико се по обављеној еквиваленцији положених испита утврди да студент, који је уписан на неки од универзитета са сједиштем у Републици Српској/Републици Србији, може уписати вишу годину студија, исти се може уписати у категорију студента који плаћа своју школарину која је дефинисана одлуком Управног одбора Универзитета у Бањој Луци,
- (2) Уколико се студент страни држављанин обрати за препис на неку од чланица Универзитета у Бањој Луци и утврди се да након обављене еквиваленције положених испита може уписати прву годину студија, односно вишу годину студија, исти се може уписати само у категорији студената страних држављана, под условом да има планираних и слободних мјеста и да измири трошкове школарине која је дефинисана одлуком Управног одбора Универзитета у Бањој Луци.

Размјена студената између универзитета

Члан 50.

- (1) Студент има право да у току студија проведе, не дуже од једне студијске године на сваком циклусу студија, одређено вријеме на другој високошколској установи у земљи или иностранству, посредством међународних програма за размјену студената, или на бази потписаних билатералних уговора између Универзитета и других високошколских установа, односно других облика међународне сарадње.
- (2) Сва питања везана за размјену студената регулисаће се општим актом који уређује питања међународне размјене студената и особља.

IV ВРЕДНОВАЊЕ РАДА СТУДЕНТА

Вредновање рада и знања студента

Члан 51.

- (1) Рад и знање студента прати се и оцјењује континуирано у току семестра и на завршном испиту.
- (2) Одговорни наставник обавезан је да на првом часу наставе упозна студента са облицима праћења рада, терминима провјере знања, карактером и садржином завршног испита, структуром укупног броја бодова и начином формирања оцјене.
- (3) Завршни испит, као начин провјере знања студента, је обавезан.
- (4) Чланица Универзитета је обавезна да до краја новембра мјесеца текуће академске године, на својој веб-страници објави распоред испита за све испитне рокове.

Члан 52.

- (1) Студент завршни испит из одговарајућег предмета пријављује електронски, кориштењем ФИС-а.
- (2) Електронску пријаву завршног испита студент може повући најкасније 48 часова прије одржавања испита.
- (3) У случају да студент не повуче електронску пријаву у року из претходног става рачунаће се да није изашао на испит.
- (4) Право приступа завршном испиту имају студенти који се налазе на списку пријављених студената, сачињеном у ФИС-у.

Члан 53.

- (1) За студента који је положио завршни испит наставник је обавезан да у базу података ФИС-а унесе бодове остварене на предиспитним обавезама и бодове остварене на завршном испиту и формира одговарајућу пролазну оцјену.
- (2) У базу података без уношења бодова из претходног става уноси се:
 - 1) „оцјена 5“ – за студента који није задовољио на завршном испиту,
 - 2) „није изашао“ – за студента који се пријавио, а није изашао на завршном испит,

- 3) „удаљен“ – за студента који је због коришћења недозвољених средстава на испиту или недоличног понашања и ометања других студената удаљен са завршног испита,
 - 4) „одустао“ – за студента који је након добијања питања/теста одустао од завршног испита,
 - 5) „испунио обавезу“ или „није испунио обавезу“ – у складу са члана 57. став 3. ових Правила.
- (3) У ФИС-у се након закључавања попуњене базе података сачињава записник о полагању испита, као и пријаве о полагању испита за студенте који су остварили пролазне оцјене у складу са чланом 57. став 2. ових Правила.
- (4) Одштампан и потписан записник о полагању испита, као и одштампане и потписане испитне пријаве, наставник ће предати у студентску службу чланице Универзитета у року од 7 дана од дана одржавања испита.

Члан 54.

- (1) Наставник је обавезан да јавно саопшти студентима резултате о броју остварених бодова након сваке провјере, као и укупан број бодова које је студент остварио од почетка наставе.
- (2) Студент има право да приступи свакој појединачној предиспитној провјери знања, до завршног испита, под условима дефинисаним студијским програмом и силабусом предмета.

Члан 55.

У индекс се уписују само пролазне оцјене овјерене потписом испитивача.

Оцјењивање

Члан 56.

- (1) Оцјењивање и вредновање врши се у складу са Законом и Статутом, оцјенама од 5 до 10:
 - 10 – *изванредан*; остварује се од 91 до 100 бодова;
 - 9 – *одличан*; остварује се од 81 до 90 бодова;
 - 8 – *врлодобар*; остварује се од 71 до 80 бодова;
 - 7 – *добар*; остварује се од 61 до 70 бодова;
 - 6 – *задовољава*; остварује се од 51 до 60 бодова;
 - 5 – *не задовољава*; остварује се од 0 до 50 бодова.
- (2) Пролазне оцјене су од 6 до 10, а непролазна оцјена је оцјена 5.
- (3) За поједине предмете односно обавезе које студенти имају, а у складу са наставним планом и програмом студијског програма, као што су стручна пракса, обавезан рад на клиници и слично, вредновање успјеха и оцјењивање не мора бити бројчано исказано.

Мјесто одржавања испита

Члан 57.

- (1) Испити се полажу у сједишту Универзитета, а само изузетно и ван сједишта, у складу са одобреним студијским програмом.
- (2) Испити из умјетничких предмета могу се одржавати и ван сједишта Универзитета, уколико се ради о јавним манифестацијама као што су концерти, изложбе, представе и слично.
- (3) Одлуку о полагању испита ван сједишта Универзитета у сваком појединачном случају доноси декан чланице Универзитета, што се детаљније регулише статутима чланица.
- (4) Студент са инвалидитетом има право на ментора, у складу са његовим потребама, те да испит полаже на начин прилагођен његовим могућностима, као и на равноправно укључење у све процесе на Универзитету које се тичу студената.

Јавност одржавања испита

Члан 58.

- (1) Испити, као и сви облици провјере знања, јавни су, и изводе се уз обавезно присуство најмање три лица.
- (2) Уколико се испит организује усмено, наставник треба да омогући свим заинтересованим лицима да присуствују испитивању.
- (3) Усменом испиту обавезно присуствује поред кандидата и испитивача, најмање још једна особа из реда студената, наставника или сарадника.
- (4) Уколико се испит организује писмено, наставник упознаје студенте којим се помагалима могу користити.
- (5) Уколико постоји нека околност која може довести у сумњу непристрасност и објективност предметног наставника, укључујући брачну заједницу са студентом, односно крвно сродство са студентом у правој линији неограничено или побочној линији закључно са четвртим степеном, декан ће својим рјешењем именовати трочлану комисију или другог предметног наставника за одржавање испита у појединачним случајевима.

Члан 59.

- (1) Наставник је обавезан да саопшти студентима резултате усменог завршног испита, практичног завршног испита, као и резултате главног умјетничког испита одмах по одржаном испиту.
- (2) Резултати писменог завршног испита и коначне оцјене објављују се у року не дужем од 7 (седам) дана од дана завршног испита, истицањем на огласној табли чланице Универзитета или на други прикладан начин.
- (3) Наставник је обавезан да студента, на његов захтјев, упозна са недостацима његовог рада.

Члан 60.

- (1) Ако студент сматра да је оштећен у поступку спровођења и оцјењивања испита или у осталим облицима провјере знања, односно ако сматра да испит није обављен у складу са Законом, Статутом и овим Правилима, може поднијети приговор декану чланице Универзитета на добијену оцјену, у року од два дана од дана јавне објаве оцјене.
- (2) Студент је обавезан да приговор из претходног става образложи.
- (3) Декан чланице Универзитета је обавезан да у року од три дана од дана пријема приговора размотри приговор из става 1. овог члана и донесе рјешење по приговору.
- (4) Против рјешења декана допуштена је жалба вијећу чланице Универзитета, чија одлука је коначна.
- (5) Уколико оцијени да је приговор из става 1. овог члана основан, декан чланице Универзитета у року од 48 сати доноси рјешење о понављању испита и формирању трочлане испитне комисије, са којим треба упознати предметног наставника и студента.
- (6) У рјешењу утврђује и термин понављаног испита, с тим да се полагање испита пред испитном комисијом обавља најкасније у року од седам дана од пријема рјешења о понављању испита.
- (7) Наставник чијом оцјеном студент није задовољан не може бити предсједник комисије.
- (8) Одлуку о оцјени комисија доноси већином гласова.
- (9) Записник о току испита и оцјени комисија доставља студентској служби чланице Универзитета.
- (10) Студент који је незадовољан оцјеном може исту поништити.
- (11) Поступак поништавања оцјене и понављања испита ближе се уређује статутима чланица Универзитета.

Члан 61.

- (1) Послије три неуспјела покушаја полагања истог испита, студент има право да на лични захтјев полаже испит пред испитном комисијом коју именује декан чланице Универзитета.
- (2) Послије неуспјешног полагања испита пред комисијом, студент обнавља наставни предмет из којег испит није положио.

Члан 62.

- (1) У случају спријечености предметног наставника да одржи завршни испит, организација и одржавање завршног испита повјерава се другом наставнику из исте или сродне уже научне/умјетничке области, или комисији коју именује декан чланице Универзитета.
- (2) Комисија из става 1. овог члана има најмање три члана.
- (3) У комисију се именују наставници из исте или сродне уже научне области.
- (4) Одлуку о оцјени комисија доноси већином гласова.

- (5) Одлука комисије је коначна.
- (6) На саопштење оцјена комисије са усменог, односно писменог завршног испита сходно се примјењују одредбе члана 61. ових Правила.
- (7) Записник о току испита и оцјени комисија доставља студентској служби чланице Универзитета, најкасније у року од 7 дана од дана завршетка испитног рока.

Испитни рокови на I и II циклусу студија

Члан 63.

- (1) Испитни рокови за студенте I и II циклуса студија прописани су Статутом.
- (2) Трајање појединих испитних рокова дефинисано је Академским календаром Универзитета.

Завршни испит

Члан 64.

- (1) Завршни испит се може одржати у форми:
 - 1) писменог испита,
 - 2) усменог испита,
 - 3) писменог и усменог,
 - 4) практичног рада,
 - 5) главног умјетничког испита.

Завршни рад на I циклусу студија

Члан 65.

- (1) Студијским програмом I циклуса студија може се предвидјети завршни рад.
- (2) Завршни рад представља самосталну стручну обраду одређеног проблема, а вреднује се од 5 до 10 ECTS бодова.
- (3) Завршним радом студент доказује да је на основу знања стеченог током студија савладао задану тему, да је тему обрадио по предвиђеној методологији, да зна користити стручну литературу и терминологију, као и да је исправно наводи.
- (4) Тема завршног рада бира се из наставног предмета, односно уже научне/умјетничке области коју садржи студијски програм.
- (5) Поступак пријаве теме, израде и одбране завршног рада регулише се интерним актом чланице Универзитета.

Члан 66.

У студијској години наставник у својству ментора може преузети највише 10 завршних радова I циклуса студија, изузев ако је правилима студирања чланице Универзитета одређен мањи број.

Члан 67.

- (1) Студент може само једном промијенити тему завршног рада.
- (2) Приликом промјене теме завршног рада понавља се и поступак пријаве.

Члан 68.

- (1) Завршни рад I циклуса студија студент израђује самостално.
- (2) Ментор је обавезан да прати рад студента, помаже му савјетима и упућивањем у литературу.

Завршни рад на II циклусу студија

Члан 69.

- (1) Завршни рад на II циклусу студија је мастер рад.
- (2) Израда мастер рада је обавезна.
- (3) Мастер рад представља самосталну научну и/или стручну обраду одређеног проблема и вреднује се са најмање 10, а највише 20 ECTS бодова.
- (4) Број бодова којима се исказује мастер рад, односно завршни дио студијског програма, улази у укупан број бодова потребних за завршетак студија II циклуса.
- (5) Мастер рад се ради у посљедњем семестру II циклуса студија и овим радом студент доказује да је на основу знања стеченог током студија овладао заданом темом, да је тему обрадио по предвиђеној методологији, да зна да користи стручну литературу и терминологију, као и да је исправно наводи.
- (6) Тема мастер рада бира се из уже научне/умјетничке области из које се изводи настава на студијском програму и за коју је матична чланица Универзитета на коме се изводи настава, осим када је у питању комбиновани студијски програм.
- (7) Поступак пријаве теме, израде и одбране мастер рада регулише се општим актом чланице Универзитета.

Члан 70.

- (1) Пријава теме мастер рада на II циклусу студија садржи:
 - 1) образложење назива рада,
 - 2) предмет истраживања,
 - 3) хипотезу са образложењем,
 - 4) сврху и циљ истраживања,
 - 5) методе које ће се примјенити,
 - 6) садржај рада,
 - 7) попис основне литературе.

Члан 71.

У студијској години наставник у својству ментора може преузети највише пет мастер радова на II циклусу студија.

Члан 72.

- (1) Студент може једном промијенити тему мастер рада, уз сагласност вијећа чланице Универзитета.
- (2) Приликом промијене теме мастер рада понавља се и поступак пријаве.

Члан 73.

- (1) Мастер рад студент израђује самостално.
- (2) Ментор је обавезан да прати рад студента, помаже му савјетима и упућивањем на литературу.
- (3) Мастер рад припремљен за штампу провјерава се на плагијаризам и по потреби се коригује.

Члан 74.

- (1) Подаци о одбрани објављују се на огласној табли и веб-страници чланице Универзитета.
- (2) Од одобрења коначне верзије рада од стране Вијећа до његове одбране мора проћи најмање 7 дана.
- (3) Одбрана мастер рада је усмена и јавна, а обавјештење о одбрани мастер рада оглашава се на огласној табли и веб страници чланице Универзитета најкасније 7 дана прије заказаног термина одбране.

Члан 75.

- (1) Ако студент не добије пролазну оцјену на одбрани мастер рада, има право да затражи да му се одобри избор нове теме у оквиру исте или друге научне/умјетничке области.
- (2) Мастер рад и одбрана оцјењују се јединственом оцјеном од 5 (пет) до 10 (десет).
- (3) Оцјена се доноси већином гласова чланова комисије.

V ЈАВНЕ ИСПРАВЕ

Члан 76.

- (1) Јавне исправе, у смислу одредби закона и Статута, су:
 - 1) студентска књижица – индекс,
 - 2) диплома о стеченом звању,
 - 3) додатак дипломи,
 - 4) исписница,
 - 5) увјерење о положеним испитима,
 - 6) увјерење о стеченом академском звању,
 - 7) увјерење о успјеху на студију,
 - 8) рјешење о признавању периода размјене,
 - 9) увјерење о учешћу у појединим облицима стручног усавршавања,
 - 10) рјешење о еквиваленцији раније стеченог звања са новим звањем,
 - 11) рјешење о признавању страних образовних квалификација,
 - 12) увјерење о завршеном програму цјеложивотног учења,

Диплома

Члан 77.

- (1) Студенту који је завршио I и II циклус студија издаје се диплома о завршеном I односно II циклусу студија.
- (2) Уз диплому, студенту се обавезно издаје додатак дипломи.
- (3) Диплома и додатак дипломи се израђује ћиричним писмом на српском језику.
- (4) На захтјев студента, диплома и додатак дипломи се израђује латиничним писмом на једном од језика других конститутивних народа БиХ.
- (5) На захтјев студента, диплома и додатак дипломи се израђује и на енглеском језику.
- (6) Диплому о завршеном I односно II циклусу студија и додатак дипломи потписују ректор и декан чланице Универзитета.
- (7) Диплома се овјерава сувим жигом Универзитета.
- (8) Допатак дипломи овјерава се печатом Универзитета.

Друге исправе

Члан 78.

- (1) На захтјев студента издају се и друге исправе о студију којима се потврђују статусна и друга права студента у току студирања.
- (2) Све молбе и захтјеве студенти достављају у писаном облику надлежној служби чланице Универзитета.

Студентска идентификациона картица

Члан 79.

- (1) Чланица Универзитета може да изда студентску идентификациону картицу као доказ да је лице регистровано као студент Универзитета, којом му се обезбјеђује:
 - 1) приступ свим посторима у којима се одвијају студентски програми Универзитета,
 - 2) коришћење библиотека, рачунарских учионица, осим ако нису предвиђена посебна правила регистрације,
 - 3) приступ спортским и другим објектима који стоје на располагању студентима Универзитета и
 - 4) потребе других активности у оквиру дјелатности Универзитета.

VI ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 80.

На сва питања која се односе на студије I и II циклуса, а која нису регулисана овим Правилима, примјењиваће се одговарајуће одредбе Закона, Статута, статута чланица Универзитета и посебних правила студирања на I и II циклусу студија чланица Уницерзитета.

Члан 81.

Ступањем на снагу ових Правила престају да важе Правила студирања на I и II циклуса студија, број: 02/04-3.2551-17/15 од 03.09.2015. године, Одлука о измјени Правила студирања на I и II циклуса студија, број: 02/04-3.2973-70/15 од 30.09.2015. године и Одлука о измјени Правила студирања на I и II циклуса студија, број: 02/04-3.464-5/20 од 27.02.2020. године.

На студенте који су уписани на I и II циклус студија, закључно са академском 2019/2020. годином, примјењиваће се Правила студирања на I и II циклуса студија број: 02/04-3.2551-17/15 од 03.09.2015. године, Одлука о измјени Правила студирања на I и II циклуса студија, број: 02/04-3.2973-70/15 од 30.09.2015. године и Одлука о измјени Правила студирања на I и II циклуса студија, број: 02/04-3.464-5/20 од 27.02.2020. године.

На студенте који су уписани на I и II циклус студија у академској 2020/2021. години и академској 2021/2022. години, примјењиваће се одредбе Правила студирања на I и II циклуса студија број: 02/04-3.2551-17/15 од 03.09.2015. године, Одлука о измјени Правила студирања на I и II циклуса студија, број: 02/04-3.2973-70/15 од 30.09.2015. године и Одлука о измјени Правила студирања на I и II циклуса студија, број: 02/04-3.464-5/20 од 27.02.2020. године, које нису у супротности са одредбама Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, број: 67/20).

Члан 82.

Ова Правила ступају на снагу осмог дана од дана објављивања на веб страници Универзитета, а примјењиваће се од почетка академске 2022/2023. године.

Број: 02/04-3.2179-1/22

Датум: 27.10.2022. године

**ПРЕДСЈЕДАВАЈУЋИ СЕНАТА
РЕКТОР**

Проф. др Радослав Гајанин, с.р.